

NAPREJ

„Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke“

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Franciškovska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petlet vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

K sklicanju državnega zbora.

Kriza je navidez odložena: državni zbor je sklican in Seidlerjeva vlada ostane. Teda pametna odredba in tudi nespametna. Predvsem bi se utegnili vprašati, čemu je bila potrebna pravzaprav ta cela kriza? Kriza je, kakor znano, nastala, ker gospod Seidler za državne potrebe ni imel večine, brez zagotovitve te »trdne in zanesljive delovne večine« pa ni hotel sklicati državnega zbora. Ali ima sedaj večino, ali ima vsaj upanje, da jo dobi do otvoritve državnega zbora? Nima je ne, pač pa je možno, da se mu posreči, jo ustvariti, še manj! Prav tako kakor bo danes državni zbor sklican, bi se bil lahko sešel že pred meseci, ne bilo bi ga treba sploh odgoditi. Toda kako je mogel Seidler brez zagotovitve svoje večine kot neodjenljiv pogoj za sklicanje državnega zbora pritrditi, da se sklicuje, ne da bi imel najmanjše upanje na to večino? Pa kdo bo še vpraševal pri Seidlerju po vzrokih? Stori pač, kar mu je ukazano, in, kar je resnega, kar vestnega, cilj dosegujočega in odgovornega, mu je že v jedru tuje. Z gospodom Seidlerjem na čelu bo vladanje v Avstriji prava otročja sobica.

Stvari stoje tako, da je večina državnega zbora prepričana, da z gospodom Seidlerjem ne pojde, temveč treba, da h konsolidaciji parlamentarnih razmer odstopi. Temu nasprotno zahtevata dve stranki: nemški meščani in Ukrajinci, ako on ne ostane, da ne bodo glasovali za slovite državne potrebe. To je seveda zelo bedastoče od teh strank in kaže njihovo malenkostno pameť in modrost. Ni bilo potrebno, da je gospod Seidler ostal na čelu avstrijske vlade, ampak moral bi bil svojim prijateljem natančno razložiti, da noče več ostati, in tako bi bila vsa velika Seidlerjeva kriza odveč. Gospod Seidler svoje osebe ni zapustil, kakor bi to bil storil mož s kakim čutom odgovornosti. In sedaj bo našel državni zbor, ako se vendarle snide, popolnoma zavožene razmere. Namesto, da bi se posvetil koristnejšemu delu, se bo venomer mučil s Seidlerjevimi krizami.

Da večina, ki je proti Seidlerju, ni nobena enotna večina, tedaj nezmožna, da bi iz sebe ustvarila vladno, je predsodek, ki pade v nič. Vlade te večine se niti ne požel. Iz teh dveh dejstev pridemo do gotovega zaključka, da se za večino pač ne sme ustvarjati vlade.

Ali si more kdo domišljevati, da je gospod Seidler mož, kateremu se ta naloga posreči, brez katere rešitve se pač ne da najti večina? Morda bi bilo mogoče, priti s Poljaki do sporazuma. Toda s to možnostjo, ki je za obrabljenega viteza Seidlerja jako majhna, je naravno že pri kraju, kakor hitro so mu Poljaki izrekli že dvakrat in tako jasno svojo nezaupnico. Dokler je veljal Seidler za ustavovernega človeka, je bil ministrski predsednik kakor drugi. Kakor hitro pa se je zvedelo od njega, da bi bil

»pod razmerami« pripravljen, trajno izključiti parlament, in se je videlo, da sili prav na to pot, je znan kot sovražnik parlamenta, na katerega treba biti že vnaprej opreznim. Gospod Seidler je pokopal vse možnosti sporazumljenja, pretrgal vse niti in namesto da bi bil minister posredovanja — in kaj naj bi vendar še bil minister v narodnostni državi? — je postal bojevit minister. Tako ne pridemo nikoli do izboljšanja razmer.

Gospod Seidler si je naprtil odij, da se je postavil proti parlamentu. In tu ni odpuščanja. Vsaka vlada mora stati napram ustavi trdno in nepremakljivo, in še na misel ji ne sme priti, da bi se moglo vladati tudi brez ljudskega zastopstva. Vlada, ki se naslanja na parlament, se tudi vedno prerine; potem podpira ne glede na vsa nasprotstva strank breme razmer njo. Ako opazujemo potek zadnjih štirih mesecev, tedaj izprevidimo, da je gospod Seidler naprtil parlamentu popolnoma na hudoben način težko krizo. Ako bi se bil parlament sklical po velikonočnih počitnicah, kakor se je nameravalo, tedaj bi ne bila nastala nikaka kriza, da bi bilo vsekakor precej težav. Seidler pa je najprej zavlačeval sklicanje, potem je dosegel odgoditev, nato je odstopil, slednjič celo priporočal nesprejetje odstopa. In kaj je posledica tega brezmišelnega ravnanja? Ali je morda porabil te štiri mesece plodonosno, ali pripravil izboljšanje in utrdil razmere? Ničesar vsega tega! Razmere postajajo vedno slabše, neznosnejše! Pač moremo beležiti z zadovoljstvom, da je sklican državni zbor. Prodrla je zavest, da brez priznanja ljudskega zastopstva ni mogoče vladati v Avstriji. Toda zadoščenje glede sklicanja državnega zbora pa se je resno zatemnilo vsled možnosti na nadaljevanje smešnih Seidlerjevih kriz.

Nasilni mir in angleški socialisti.

Iz poučnega članka »Arbeiterzeitunge« o angleškem delavstvu povzemamo naslednji odstavek o centru delavske stranke, ki jo vodi Henderson. Henderson je sam pripadal Lloyd Georgeovi vladi, iz katere pa je stopil, ko je zabranila potne liste za Stockholm ter se potem približal levemu, socialističnemu in pacifističnemu krilu. Odslej je propagiral sporazumni mir. Ko pa je bil sklenjen brestlitovski mir, ko so pričele nemške čete ofenzivo na zapadu, je ustavil to propagando. Sedaj zastopa mnenje, da bi mir ne bil na mestu, ker bi prinesel nemškemu imperijalizmu odločno zmago. Če bi se sklenil mir sedaj, tedaj bi bilo izročeno Nemčiji vse Rusiji ugrabljeno ozemlje med Vzhodnim in Črnim morjem; nemški imperijalizem bi bil tako močan, da bi na celem evropskem kontingentu ne bilo sile, ki bi se mu mogla ustavljati. Vse države bi bile prisiljene, da se mrzlično oborožujejo in ubranijo bo-

dočega nemškega nasilja. Zmagoslavje oligarhijskih vladnih metod in vojaških organizacij Pruske — Nemčije bi ojačilo v vseh državah reakcionarne tendence. Mir, sedaj, bi bil po mnenju Hendersona in njegovih tovarišev — sodrugov zmaga imperijalizma, poraz demokracije. Zato mora angleški delavski razred zahtevati, da se vojna tako dolgo nadaljuje, dokler ne bo Nemčija prisiljena, pritrčiti miru, ki ne bo povečal njene moči na vzhodu in ki bo omogočil splošno razoroženje. V tem oziru je sedaj centum delavske stranke edin s sodrugi, ki pripadajo desnici, z Barnesom in Appletonom. Tako se zavzema večina angleške delavske stranke za nadaljevanje vojne tako dolgo, dokler ne privoli Nemčija v mir brez nasilja in se ustanovi »liga narodov«. Da večina delavske stranke danes ne pobija vojne politike Lloyd Georgea, dokazuje že sprejem Kerenskoga. Saj je nedvomno nameraval s svojim nastopom na konferenci doseči, da intervenira ententa v Rusiji, proti boljševikom in v prid strankam, ki hočejo obnoviti vojno na vzhodu! Tudi angleški delavci žele, da pride mir; toda njim je vsebina mirovne pogodbe bolj važna kakor pa trenutek, ko bo sklenjen mir. Le tedaj, kadar bo Nemčija pripravljena ponuditi mir, ki ne bo ogrožal eksistence nobenega naroda, bodo angleški delavci pripravljeni, siliti svojo vladno, da sklene mir.

Pismo z Dunaja.

30. junija 1918.

Poročal sem Vam zadnjič o razstavi nadomestkov, ki ji pravijo na kratko »Ema«. Danes pa hočem »Naprejeve« čitateljce — in seveda tudi čitatelje — opozoriti na drugo razstavo, ki ni daleč od one nadomestkov in ki ji pravijo »Seidenbau Ausstellung«. V tej razstavi nam razkazujejo ljudje, ki so »židane volje«, kako se prideluje in izdeluje svila ali kakor pravimo po domače: žida. Vstopnina znaša eno krono; razstava pa je vsa v eni dvorani. Obiskovalcev je zelo malo. Zanimljiva pa je ta razstava. Od pričetka sviloprejk do kokona, kako se zabuba, kako se izleže itd. Čemu je ta razstava. Pravijo, da moramo v naši državi s posebno vneto pospeševati svilogojstvo z ozirom na skrb za invalide. Kdor pa vidi in ve, kako težavno delo je sviloprejkovo, ta se čudi in smeje... Invalid naj bo živ od svilogojstva, ki je za poljedelca le postranski posel, težak, z velikim trudom združen posel in traja k večjemu šest tednov v letu. Mi sel sama na sebi je dobra, namreč ta, da naj se svilogojstvo čim bolj pospešuje; bodo s naše dame hodile iz domače svile... Dosedanji uspehi v tem pogledu, n. pr. na Moravskem so seve malenkostni.

Enkrat, ko bom imel več časa, bom obsežno poročal o vzgojnem delu dunajskih sodrugov. Zanimljivo je nam-

LISTEK.

V dunajskih parkih

»Mama me čaka; pozno je že; domov moramo iti!«
»Že?... Poglej, v parku je vse polno ljudi... Vsaj malo še ostani tukaj, Anica!«

»Ljubi Franc, ne smem! Pomisli, kako daleč imava še do doma... Pojdiva!...«

»Kako gorka, kako krasna noč! In ta duh španskega bezga! Oh...«

»Da, pomlad je, pomlad zunaj v naravi, pomlad v naših srcih... in šele pred osmimi dnevi sva se spoznala!«

»Zdi se mi, kakor da živim v sladkih sanjah! Kako je vendar utegnulo vse to priti tako hitro? Ako bi mi bil prej kdaj rekel, da me bode mladenič v tako kratkem času...«

»Poljubljaj, kajne! Oh, ti draga, srčkana deklica! Ljubezen naju je premagala. Kdo se ji more vendar ustavljati? In vendar — ti si mi dolžna še toliko!...«

???

»Ali se še spominjaš, kaj sva včeraj stavila? In kdor dobi stavo, sme želeti, kar hoče... in dobil sem jo jaz!«
???

»Nikar me ne pogleduj tako plaho, dragi zaklad! Jaz hočem samo, samo — tvojo ljubezen...«

»Dragec, tukaj je tako temno, tako tiho! Nikar ne govori o tem, pojdi, stopiva malo hitreje...«

»Ne, Franc, nikar... ne! Poglej, saj te imam rada, samo...«

»Pojdi, Franc, spusti me... kaj, če bi kdo prišel? Ne, ne, tega pa nočem, ne morem, pusti me...« Slavci pojo svoje melodije, bezeg diši in mama čaka...

»Jesen je. Poglej, Franc; kostanji so že čisto goli! Kako kmalu pride zima, mrzla zima, oh...«

»Da, tako vse mine!«

»Prav imaš, vse mine, tudi v naših srcih je zavladala jesen.«

»Ne premišluj vedno tako zamišljeno, Anica! Ali se še spominjaš, kako sva šla pred meseci prvič po tej poti?«

»Ne spominjaj me na to. Ali ne trpim že itak dovolj, kesajoč se radi one nesrečne ure?«

»Zame je bila najlepša v mojem življenju! Zakaj se vendar kesaj radi srečnih dni? Nihče ne ve...«

»Ha-ha...«

»Zakaj se smejiš tako zamišljivo?«

»Rekel si, da nihče ne ve! Seveda, ali ne razumeš mojih solza, moje bolesti? Kaj se premika pod mojim srcem — — —«

»Da, da! Franc, zakaj postaja blede Tvoje lice? Zakaj je tvoj obraz tako mrzel? Franc, ti me vendar ne boš zapustil, kajne? — — —«

»Nikdar, nikdar!...«

»Tako raztreseno si rekel, tako... Poročiti se morava!«

»Poročiti?«

»In ti še vprašaš? Ali bi me mogel izpostaviti sramoti? Ali ti je moje izpovedanje zadošilo vso ljubezen? Povej mi!...«

»Da, da! Le nikar ne plakaj! Bo že vse zopet dobro. Sedaj pa pojdiva!«

»Ljubi Franc!...«

reč, kako dunajska socialna demokracija skrbi za vzgojo mladine. Tako moške sekcije kakor ženske. Te dni je končala svoj prvi tečaj dunajska šola za delavke, ki jo je priredila strankina ženska organizacija. 4. aprila t. l. se je tečaj začel in je trajal do 20. junija. Poučevalo se je štiri predmete, in sicer je predaval sodr. dr. Maks Adler o zgodovini socializma, dr. Julij Deutsch pa o temeljnih pojmi gospodarske zgodovine; sodruginja dr. Anna Fieyeva je predavala o avstrijski zgodovini, Terezija Schlesingerjeva pa o ženskem vprašanju. Poslušalk je bilo 70. Ves čas so delavke z vso pozornostjo sledile predavanjem in na koncu ure so z vso radovednostjo povpraševale, če jim je bilo to ali ono nejasno. — Pred vojno smo imeli na Dunaju vzorno »delavsko šolo«, iz katere je izšlo precej dobrih agitatorjev in organizatorjev. Vojna pa je seve končala započeto delo, ker so odšli večinoma učitelji in učenci v vojno. Sedaj bridko občutimo pomanjkanje v tem pogledu. Razne knjižnice pač skušajo storiti, kar se da, ali tudi tu so vrzeli, ki jih je težko zamašiti. Dunajski sodrugi vedo, da le izobraženi sodrugi so oni, ki pridobivajo stranki vedno novih in novih pristašev.

Drugače je na Dunaju hudo, zelo hudo. Na trg pride 2 do 3000 kg sočivja na dan, kar komaj zadošča za 500% prebivalstva! Češnje, marelice, ribizelj — o tem se nam niti ne sanja! Z mesom je prav tako. Na teden pride okrog 3600 glav goveje živine, nekaj ovac, galških telet itd. Seve je to vse zelo premalo. Cena je visoka. Ovčje meso je kila od 20 do 23 kron, zmrzlo prešičevo meso po 15 krón, sveže prešičevo meso velja tudi 30 kron kila, tako od 20 do 30 kron...

Moje ni, kruha je obljubljenega pol porcije, pa še te ni povsod. Mnogo jih je, ki sploh kruha ne dobe, ker ne pridejo na vrsto. Kadar bi imeli že pravico dobiti kruh, se zapre prodajalna. Zastonj so čakali.

Za Dunaj prihajajo težki časi. Humor izginja. Glave so povešene. Ni to dobro znamenje. Kljub vsemu začne v državi s 1. julijem stanje »ex lex«; po § 14. bo država upravljana. Seidler ostane še ministrski predsednik; parlament se skliče čez 14 dni...

Dr. O.

Politični pregled.

— **Velik političen govor grofa Czernina.** Bivši zunanji in minister grof Czernin je bil sprejet od cesarja v avdijenci, ki je trajala ¾ ure. To je njegov prvi sprejem pri cesarju po odstopu. Govori se, da bo imel Czernin v gosposki zbornici povodni proračunske debate velik političen govor.

— **Zborovanje socialnih demokratov.** Socialistični, kakor tudi ukrajinski poslanci so imeli predvčerajšnjim posvetovanje, na katerem so razpravljali vprašanje, kako stališče naj zavzamejo napram vladi sedaj in po sestanku zbornice. Govori se, da bo vlada resignirala na odobritev vojnega kredita.

— **Dogodki na morju.** Mornariški oddelek c. in kr. vojnega ministrstva razglasa uradno: Tako italijanski časopisi, kakor tudi uradni krogi, so v svojih izjavah izražali gotovost, da so bile potom napadov italijanskih torpedovk v zadnjih tednih potopljene tri velike bojne ladje avstro-ogrsko mornarice in sicer ena pri napadu torpednega motornega čolna »Grillo« na Pulj in obe drugi pri akciji torpednih motornih čolnov v bližini dalmatinskih otokov. Italijanski mornariški minister je n. pr. izjavil v nekem razgovoru, da so bile pri Verudi v bližini Pulja opažene razvaline ladje, ki nikakor ne bi mogle biti od »Szent Istvana«, ker je bil ta pretežno poškodovan, da bi prispel na imenovano mesto v tako kratkem času in

da bi se potopil šele tamkaj. Poročila italijanskih listov in uradnik krogov so do z naše uradne strani potrjene izgube »Szent Istvana« popolnoma izmišljena, kajti italijanski mornariški minister se je zamožgal na podlagi opazovanj italijanskih letal nedvomno prepričati, da se nahajajo, razven »Szent Istvana«, vse ladje avstro-ogrsko mornarice v bojnih pristaniščih pripravljene za boj. Domnevanje, da bi bil svoječasno zaman poizkušeni napad torpednega motornega čolna na Pulj vzrok, da je par ladij radi nezadostne varnosti zapustilo to pristanišče, je naravnost otročje in zelo primerno italijanski domišljiji. Zato se smatra mornariški oddelek c. in kr. vojnega min. prisiljen, da izjavi še enkrat, da je imel napad italijanskega torpednega motornega čolna »Grilla« dne 14. majnika 1918 na Pulj za posledico le uničenje napadalca in ujetje vse posadke, da pri tej priliki ni bila poškodovana nobena vojna ladja avstro-ogrsko mornarice in da je bil pri napadu na brodomni oddelek v severni Dalmaciji torpediran le »Szent Istvan«, ki se je potopil šele čez par ur, sicer pa ni bila poškodovana nobena druga ladja, niti velika niti majna.

— **Gospodarska konferenca v Solnogradu.** V soboto se je vršilo na Dunaju skupno ministrsko posvetovanje, na katerem se je razpravljalo predvsem o pripravah za avstro-ogrsko-nemško gospodarsko konferenco, ki se prične dne 8. julija v Solnogradu. Kakor poročajo listi, so bila na konferenci dognana vodilna načela, po katerih se bo treba ravnati pozneje pri pogajanjih med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Rešeno so bila tudi vsa važna podrobna vprašanja, in je bil glede stališča, ki naj je zavzamejo delegati Avstro-Ogrske pri gospodarskih pogajanjih z Nemčijo, dosežen popoln sporazum. Pogajanja z Nemčijo bodo z ozirom na komplicirani in obsežni material trajala najbrže več tednov.

— **Oddaja žita na Štajerskem.** Kakor je mariborska »Straža« iz zanesljivega vira izvedela, so merodajni štajerski činitelji na Dunaju dosegli, da se način oddaje žita izpremeni in se za celo deželo (in posamezna glavarstva) določi množina, katero morajo oddati pridelovalci. Na ta način bi se izognili rekvizicijam in stikanju vojakov in orožnikov po hišah in shrambah. Okrajna glavarstva so že dobila naročilo, da porazdele količino na posamezne občine.

— **Ogrski socialni demokrati pri Troelstri.** Delegati ogrske socialno-demokratske stranke Buchinger in Weltner sta se vrnila iz Haaga v Budimpešto. Na povabilo Troelstre sta potovala na Holandsko in mu izročila resolucijo ogrske socialno-demokratske stranke, ki naj bi jo bil izročil na delavski konferenci v Londonu. Ker pa Troelstra vsled znanih zaprek ni mogel potovati v Anglijo, bodo izročili ogrsko resolucijo angleškim delavcem indirektnim potom.

— **Srbska deputacija v italijanskem parlamentu.** Deputacija srbske skupščine je prišla v soboto popoldne v italijansko posl. zbornico, kateri je prinesla pozdrave srbskega naroda. Predsedništvo zbornice je sprejelo srbsko odposlanstvo. Sprejemu so prisostvovali številni italijanski poslanci. Poslanec Rotta se je zahvalil v imenu italijanske zbornice ter izrazil nado, da bo Jadransko morje v že bližnji bodočnosti spajalo svobodno Srbijo s kraljevino Italijo. Govorilo je še nekoliko poslancev, ki so dali duška prepričanju o zmagi entente.

— **Italija proučuje razmere po vojni.** Pod predsedstvom ministrskega predsednika Orlanda se je v Rimu izbrala centralna komisija, ki ima nalogo, proučavati razmere po vojni. Komisija šteje več odsekov, v katerih bo delovalo okoli sto, večinoma parlamentarnih članov.

— **Skandinavska konferenca.** V Kodanju se je vršila pretečeni teden skupna konferenca danskega, norve-

škega in švedskega vnanjega ministra. Glede skupnih interesov teh treh držav se je konstatiralo soglasje ter je bilo sklenjeno, nadaljevati politiko nepristranske nevtiralnosti. Vladam se je naročilo, da študirajo vprašanje uveljavljanja skupnih interesov teh držav ob koncu svetovne vojne.

— **Položaj vlade boljševikov.** Iz Stockholma poročajo: »Aftonbladet« razširja senzacionalne vesti iz Rusije: da je strmoglavljen vlada boljševikov, da sta Kornilov in Kaledin zavzela Moskvo, da je bil veliki knez Nikolaj Nikolajevič proglašen za carja, da sta Ljening in Trocki pobegnili... Vse te vesti so malo verjetne in to tim manj verjetne, ker na merodajnih mestih v Petrogradu in Helsingforsu o takih senzacionalnih dogodkih ni ničesar znano. Nasprotno pa se iz Rusije poroča, da je položaj neizpremenjen.

— **Poveljnik črnomoške mornarice ustrelen.** Bivši poveljnik črnomoške mornarice, admiral Stastny, je bil dne 22. junija v Petrogradu ustrelen. Revolucijsko sodišče ga je obsodilo na smrt, češ da je črnomoško mornarico naščuval na upor pod pretvezo, da namerava vlada sovjeto mornarico prodati Nemčiji.

— **Petrograd brez živil.** Petrograd je po poročilih časopisa in komisarijata za prehrano že štiri dni brez vsakega uvoza. Od 26 vagonov žita, ki so bili odposlani iz Ufe in ki so jih pripustili Čehi, je prišlo v Moskvo le okoli 11 vagonov. Ostale so oplenili na postajah železniški uradniki. Vsled teh dogodkov je izrekla vlada nad nekaterimi železniškimi križišči izjemno stanje.

— **Anglija in ruska sovjetska vlada.** Odgovarjajoč na neko interpelacijo o potopitvi ruskih ladij v Črnem morju je Bonar Law izjavil v angleški zbornici: Obstoja vzroki za domnevanje, da je bilo uničenih na ta način par ruskih ladij. Toda žalibog je dejstvo, da se nahaja večji del ruskega črnomoškega brodomstva v nemških rokah. King je vprašal državnega tajnika, ali mu je znano, da je sovjetska vlada Rusije, ko je priznala neodvisnost Finske, privolila v neodvisnost kake finske sovjetske vlade s protinemškimi simpatijami. Pechenag ob murmanskem obali je bil odstopljen, da se dovoli neki prijateljski, protinemški vlasti izhod na morje. Sovjetska oblast po odstopitvi sovjetske vlade s strani finske buržoazije in s pomočjo Nemcev, ni hotela ratificirati finske neodvisnosti. Protestirala je pri nemški vladi proti načinu, kakor postopajo podvodniki s finsko podporo ob murmanskem obali. King je vprašal: Ali so pri teh okoliščinah Anglija in zavezniki že ponudili ruski sovjetski vladi podporo na suhem in na morju, da ohranijo Rusiji pristanišča ob murmanskem obali proti finskemu in nemškemu vplivu, oziroma, ali se bo to še zgodilo? Državni podtajnik lord Robert Cecil je odgovoril: Dejstva odgovarjajo v bistvu poročilom v prvem delu vprašanja. V slučaju, da bi ruska sovjetska vlada pozvala zaveznike za pomoč na suhem in na morju, se bo to dobrohotno upoštevalo. Več za enkrat ne morem povedati.

— **Angleški vojni govori.** Lord Reading je imel v New-Jersey govor, v katerem je izjavil, da bi bile vse konvencije in pogodbe brez vrednosti, če bi se aliancem ne posrečilo doseči svoje vojne cilje. V Nemčiji bodo po pravici razočarani vsled števila ameriških čet, ki pridejo na francosko bojišče. Sedaj utegne biti na francoskem milijon Amerikancev.

— **Zvišanje ameriške armade.** Kakor se Reuterjeve mu uradu iz Washingtona poroča, je senat odobril armadno predlogo. Troški se zvišajo za 1289 milijonov dolarjev. Zakon bo končno rešen v skupni seji obeh zbornic.

— **Amerika in mirovno vprašanje.** Pariški »Matin« poroča iz Newyorka: V odboru kongresa je izjavil državni tajnik Lansing, da izjava sovražnih državnikov Ameriki niso dale povoda, da bi se odmaknila od svoje politike. Zato hočejo nadaljevati vojno do končne zmage.

— **Wilson bo danes 4. t. m. na ameriški narodni in obenem praznik vseh zatiranih narodov govoril.**

— **Novi predsednik republike Kolumbija.** »Agence Havas« poroča: Bivši minister vnanjih zadev Marco Suarez je bil izvoljen za predsednika republike Kolumbije. Svoje službeno mesto bo nastopil dne 7. avgusta letos.

Dnevne beležke.

— **Komisija za ženska dela.** Pod predsedstvom obrtnega nadzornika dv. svetnika Würtha se je vršila dne 26. junija na Dunaju druga seja ministrstvu za socialno oskrbo pridružene komisije za ženska dela. Razen dunajskih zastopnic ženskih organizacij so se udeležile seje tudi pred kratkim imenovane odposlanke ostalih ženskih zvez. Na seji je bila tudi gdč. Štebi Alojzija iz Ljubljane. Razpravljali so o delavskem posredovanju in vprašanju ženskih poklicev; posvetovali so se o ustanovitvi posebnih tečajev, v katerih naj se izšolajo ženske za svetovalko pri izbiri ženskih del in izobrazijo za poslovanje v tovarnah.

— **Mojstri in mladinsko varstvo.** Socialno ministrstvo namerava izdelati načrt, ki bo v korist trgovskim in obrtnim učencem. Nekaj sto učencev in učenek naj bi odposlali

»Pojdj Anica! Večer je hladan; stopiva malo hitreje in obriši si solze z oči; ali se ne sramuješ ljudi?«
— — — Suho listje šumi pod nogami... Sliši se kot milo stokanje trpeče človeške duše... V daljavi se dere krokar. Jesen je...

* * *

»In sedaj je končano! Saj sem ti pisal in zakaj me vendar vabiš semkaj v mrzli sneg?«

»Tukaj je ono nesrečno mesto, kjer si strl mojo čast. Moje zadnje upanje, da se morda omehča tvoje srce... Franc, bodi človek!...«

»Storil sem, kar sem mogel...«

»Res! Tako... Denar si mi poslal... In, ali si mi plačal tudi nepopisne muke one težke ure, ali si mi vrnil čast, ali si mi odvzel sramoto, ki si mi jo nakopal? O, ti plemenita duša, ti...«

»Ako si prišla sem, samo da me žališ...«

»Ne, ne, vsaj te ne maram žaliti. Ostani, Franc! Jaz sem vsa iz sebe. Kaj naj ti vendar rečem? Mati mi je pokazala vrata, mojega otroka, Franc, najinega otrok — so mi zagreblji — — —«

»Pogreb sem plačal jaz...«

»In to je vse, kar mi imaš povedati? Kaj neda, kaj neda se samo šališ? Ti hočeš samo malo dražiti svojo Anico...«

»Da, kaj pa pravzaprav hočeš?«

»Tvojo ljubezen! Saj te ne silim več, da bi me poročil... Oh, moj dragi, saj sem postala tako skromna! Samo ljubi me še, samo dovoli mi, da smem bivati v Tvoji bližini... Nikogar nimam več na svetu, pusti, da poklekнем pred te — — —«

»Vstani, Anica, in ne bodi neumna... Ne morem pomagati, če si nesrečna. Saj sva se ljubila — a sedaj je ljubezen ugasnila...«

»In ti mi rečeš to tako mirno! Franc, jaz ne morem živeti brez tebe...«

»Oh, kaj še, ne govori tako — jaz moram iti. Ako rabiš denar, piši. Več vendar ne morem storiti...«

»Nikar ne hodi! — Franc — ne puščaj me sedaj tukaj samo!«

»Moram...«

»Povej mi torej samo še nekaj. Ali ljubiš morda — drugo?«

»Toraj, ako že ravno hočeš vedeti — da!«

»Ti — ljubiš — drugo. Da — le pojdi! — Ne zadržujem te več — le pojdi! — — —«

»Franc!!...« Res gre, in jaz — sem ostala sama! Moje dete, k tebi hočem iti...«

Pok!... Na tleh leži mrtva mlada žena... Iz njenega srca vre tenak, rdeč curek in krvav je beli sneg... Ona pa je — mrtva!

za dobo enega meseca v letovišče. Vpoštev bi prišli le učenci in učenke, ki bolehalo na lahki tuberkulozi ali pa so prestali težko bolezen in so potrebni odpočitka. Toda že so se jeli oglašati mojstri in neugodno presojati nameravano koristno odredbo. Kajti ti vidijo v učencih le material, ki ga je treba izkoristiti, ne brigajo se pa za srečo in blagostanje svojih najemnikov. Upamo, da bo šlo ministrstvo preko takih samoljubnih izjav.

— **Podružnica »Unije avstrijskih rudarjev v Idriji«** sklicuje v nedeljo, dne 7. julija, ob 9. dop. v pivarni pri »Črnem orlu« zborovanje z dnevnim redom: 1. Delavske mezdne in aprovizacijske razmere v Idriji in sklepi k temu. 2. Slučajnosti. Delavci-rudarji pridite vsi!

— **Zagorje ob Savi.** V nedeljo, dne 30. junija se je vršil pri nas občni zbor rudarskega društva v Zagorju z dnevnim redom: društveno poročilo, volitev podružničnega odbora, poročilo o unijskem zboru. Računsko poročilo je podal sodrug Zahorik. Pri drugi točki so bili izvoljeni v podružnični odbor: Čobal Melhior, Prašnikar Anton, Zahorik Franc, Škrabar Franc, Farčnik Franc, Ceglar Franc, Magorš Ivan, Leskovšek Franc, Gostiša Franc, Krauskopi Anton, Smole Ignacij, Ahčan Ivan. Kot preglednika Drgan Albin in Lukač Alojzij. Pri tretji točki je podal poročilo unijskega zbora sodrug Sitter, in sicer v jako poljudnem referatu.

— **Kisovec pri Zagorju.** Rudar iz kisovške kolonije nam piše: Gospod urednik! Ker Vaš list neustrašeno vsako krivico, ki se godi revnemu ljudstvu pribije, si torej dovoljujem tudi jaz Vam sporočiti, kako se nam godi pri razdeljevanju tobaka, cigar in cigaret. Naši trafikantje od Kisovca do Zagorja so večinoma pristaši narodno-napredne stranke. Tudi gospice, ki delujejo v raznih trafikah so vnete Slovenke, ali seveda ne za slovenske rudarje in delavce. Tako se mi je pripetilo pri zadnji delitvi tobaka v dveh trafikah v Zagorju, da sem prišel v trafiko, prosil kot berač za malo tobaka ali cigaret z denarjem v roki, pa se mi je odgovorilo: ni nič tobaka. Nato sem prosil cigaret, pa sem zopet dobil odgovor, nimamo nič. Med tem časom pa je prišel neki gospod, pa so mu rekli »Guten Tag, Herr; Sie wünschen? No, Sie wissen ja!« Pa so ga kar peljali tja v kotiček in dobil je vsega dovolj: cigaret, smotk in pa devet zavitkov tobaka. Zunaj pa je stalo še kakih 20 do 30 delavcev, žen, pritiskalo v tobakarno, v kotu pa se je režala neka gospica z besedami: Te proklete rudarske babe, kako so silne! Ker tamkaj ni nič bilo, sem šel v drugo tobakarno; tam pa se mi je reklo, da, tobaka in smotk nimamo več; pa je prišel zopet gospod, in bila je taka lepa: Kaj želite, gospod? Odgovor je bil, no, vsaj veste. Takoj, takoj samo malo potrpite, da sitneži odidejo. Povprašal sem pa pozneje nalašč istega gospoda, če je tam vpisan, pa je rekel, da dobi tobak povsod. Tako se nam godi revežem. Lepa je naša domovina, toda lepoto in dobroto uživajo samo oni, ki imajo kaj pod palcem, pa bodi že nemškega ali slovenskega pokolenja. Oprostite gospod urednik, če se bojim, da bo v oni Jugoslaviji, za katero se bojuje sedaj tudi slovenski proletarijat, vladala ista liberalna klika, ki danes deli tobak in meso, bomo mi slovenski delavci ravno taki reveži. Zato pa previdnosti; brez razrednega boja, brez demokratične podlage za državo, brez močne delavske stranke, bomo ostali v Jugoslaviji ravno taki reveži, kakor v sedanji. — Prizadeti rudar.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** Od dne 23. do 29. junija 1918 je bilo naslednje zdravstveno stanje: Novorojencev 8, mrtvorojenec 1; umrlo je 12 oseb (9 domačinov in 3 tujci). Za jetiko so umrle 3 osebe (med njimi 1 tujec), za različnimi boleznimi 9 oseb. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli 4 domačini za tifuzom in 3 domačini za vrtico (difterijo).

— **Iz gledališkega vodstva.** Včerajšnjo notico o izstopu nadkomisarja g. Fr. Govekarja iz gledališkega vodstva je popraviti v toliko, da ostane g. Govekar še nadalje v ravnateljstvu, v gledališkem svetu in upravnem svetu. Odložil je le intendantske posle.

— **Prevzemne cene za žito.** Za letošnje žito bo vlada plačevala posebne nagrade. Kdor bo oddal žito do 15. julija, bo dobil poleg običajne cene še 25 kron nagrade pri 100 kg, do 31. julija 20 kron, do konca avgusta 15 kron, do konca septembra 10 kron in od 1. oktobra do 20. decembra 5 kron.

— **Prožni delavci v Zidanem mostu pozor!** Podružnica Zidani most vam naznanja sledeče: Prožna sekcija Zidani most je dala volilne liste za volitev novih zaupnikov; ker pa še niso novi zaupniki postavljeni in se bo to zgodilo šele na shodu 7. julija, naj vsak delavec svoj volilni listek toliko časa pridržijo, da podružnica naznani nove zaupnike. Prožni mojstri zahtevajo od vas takoj listke nazaj, pa jih ni treba oddati. Zaupniki bodo šli k sekcijemu načelniku, da se stvar do 8. julija preloži. Pečnik Jože, prvi zaupnik.

— **Napad na mlin.** Iz Tržiča se poroča: V Vilfanov mlin v Bistrici sta prišla 1. t. m. ob 7. uri zjutraj dva moža, eden izmed njih v vojaški obleki se je klatil že več dni po Bistrici. Mlinarica, ki je bila tedaj sama v mlinu, je postregla neznanca z zajtrkom. Potem je pri-

šel nenadoma 72 let staro gospodinjso tolči po glavi, da jo omami, na to se zgrudi ženica na bližnjo skrinjo in kliče na pomoč. Ropar ji zaveže oči in zahteva denarja od nje. Med tem dejanjem je drugi ropar, ki je bil zunaj, odšel v zgornje stanovanje in tam preiskaval po omari. Prvi je vlekel prestrašeno ženico po stopnicah v gornjo sobo in z zavezanimi očmi je morala iskati denarja po omari. Videla je preje, da je imel ropar sekuro pri sebi. Povezal ji je z vrvjo nogi in zavezal roki križem na hrbtu ter jo vrgel v klet in jo zaprl. Tudi usta ji je bil zamašil. Zaveze pri oknu sta bila roparja zategnila ter zaprla hišo, potem ko sta odnesla več stvari in nekaj malega moke. V takem stanu jo je dobil fant Podrekar, ki je pred dobro uro preje videl enega izmed roparjev v mlinu v pogovoru z ženo. Mlinarica, kateri je starejši sin padel v vojni, ima samo še enega sina, ki je tudi na fronti. Mlin stoji v samotni pod sv. Jurijem.

— **Brzovlak štev. 5 je povozil** dne 26. junija zjutraj na progi med Pesnico in Št. Iljem železničnega čuvaja Jakoba Žmankerja. Raztrgalo ga je na drobne kosce. Nesrečnež zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otročiče. Dom je iz Št. Jurija ob južni železnici.

— **Požar na Robu** je minuli teden uničil vsa gospodarska poslopja trgovcu Ivanu Ušniku. Zgorel je skedenj, kolarnice, vozovi, konjska oprava. Najhujša škoda pa je, da je zgorelo 1052 škafov, ki jih je imel spravljene v skednju in baš pripravljene za oddajo. Zgorela je tudi detelja in nekaj živil. Škoda se ceni na trideset tisoč kron. Vzrok požara še ni pojasnjen. — V vasi Češnjice občina Spitaliče v kamniškem okraju, je dne 25. t. m. udarila strela. Pogorela so tri gospodarska poslopja z vsemi pritliklinami vred razen nekaj živine, ki so jo rešili. Zgorelo je tudi troje prašičev in eno tele. Škoda je občutna.

— **Št. Peter v Savinjski dolini.** Na praznik sv. Petra in Pavla se je šel kopat v Savinjo učenec trdke Norbert Zanier in sin Stanko Šemrl iz Lese, s svojim součencem. Šemrl je v vodi kmalu izginil brez sledu. Njegov součenec mu ni mogel pomagati. Hitel je klicat na pomoč, pa ni bilo nobene pomoči blizu. Do sedaj še niso našli nesrečneža. Najbrže ga je Savinja odnesla.

— **Obesil se je** v zaporu vojaškega sodišča podpolkovnik Leithner, ki so ga nedavno aretirali v Ljubljani z nekaterimi trgovci vred radi goljufij in sleparij z živili.

— **Osemdesetletnica znamenitega učenjaka.** Dne 8. t. m. bo praznoval znameniti slavist, dr. Vatroslav Jagić svojo osemdesetletnico. Jugoslovanska akademija v Zagrebu, katere najstarejši član je, bo počstila njegov jubilej na prav poseben način.

— **V Zagreb je dospelo** okoli 100 slovenskih otrok iz tržaške okolice, ki jih bodo namestili v varaždinski okolici.

— **Lastni časopisi zabranjeni v lastnih deželah.** Bosanska vlada je prepovedala razširjanje periodičnega časopisa »Hrvatska Država« v Bosni in Hercegovini. — Uspeh Stadler-Pilarove politike!

— **Gospodarska aneksija Bosne s strani Madžarov.** Splitska »Nova Doba« poroča iz merodajnih krogov, da se je že pred nekaj meseci sestavil v Budimpešti konzorcij madžarskih kapitalistov, ki razpolagajo z glavnico 300 milijonov kron in ki nameravajo kupiti vse bosansko-hercegovske deželne rudnike za 100 let! O tem so se vršili med konzorcijem in merodajnimi krogi daljši razgovori, ki so dozoreli že v toliko, da bi bila morala biti sklenjena pogodba že 1. marca t. l. Pri tem bi prišlo v roke madžarskih kapitalistov za 80 odstotkov deležev. Za vso stvar pa je menda izvedela tudi javnost, kar je merodajne kroge menda preplašilo. Razmere v Bosni so sedaj godne za realizacijo teh madžarskih načrtov. Glas naroda je udušen, časopisna svoboda je sistirana, na vladi je črnorumeni birokracija. Raja, ti pa poslušaj in trpi!

— **Izdaja znamk za »Karlovo fond«.** Od 20. do 23. julija bodo izdajali vojaški poštni uradi v Hercegovini-Bosni posebne znamke za poštno pošiljavo. Te znamke, za 10, 15 in 40 vin., bodo veljavne le tri dni.

— **Ženska realna gimnazija v Zadru.** Dobrodelno društvo hrvatskih šol v Zadru bo otvorilo z novim šolskim letom v tem mestu žensko realno gimnazijo. To bo prvi zavod te vrste v Dalmaciji. Naučno ministrstvo je že dalo za šolo svoje privoljenje.

— **Umrta je** v Gradcu gospa Judita Janežič, vdova višjega izprevodnika.

Shodi.

Celje. V soboto, dne 6. t. m. ob 7. zvečer se bo vršil v narodni gostilni v Gaberjah sestanek kovinarjev iz cinkarne.

Rajhenburg. V nedeljo, dne 7. t. m. ob 9. dopoldne se bo vršil v gostilni Fr. Vranetičiča javen shod. Dnevni red: Položaj delovnega ljudstva. Poroča sodr. Petejan.

Zidani most. Železničarji pozor! V nedeljo, 7. julija ob 1. uri popoldne skliče podružnica soc. dem. stranke v Zidanem mostu protestni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Obuvalo in

oblačilo za železničarje. 2. Volitev novih zaupnikov za prožne delavce. Železničarska uprava je delegatom čisto kratko odgovorila, da nima nič. Ker je shod velike važnosti, je dolžnost vsakega železničarja, ki je prost, se tega shoda udeležiti, da solidarno pokažemo, kaj hočemo. Jesen se bliža in mi bomo zopet brez obleke. Toraj vsi na shod, tudi sosedne postaje naj gledajo, da se ga v polnem številu udeležijo. — Odbor.

Voina.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 3. junija. Uradno se razglša: Včeraj je izbruhnil ljut topovski ogenj na celi fronti ob Piavi od Susegane (ob Montellu) tje do izliva reke, ki je južno od San Dona narasel do bobnačega ognja. Nekoliko ur pozneje je italijanska ininterija prešla k napadu. Srdita borba je trajala cel dan, vendar sovražnik, izvemši majhen del naše črte pri Chiesa Nuova (blizu Capo Sile), ni dosegel nikakega uspeha. Tudi njegov poskus, s podporo pomorskih sil izsiliti prehod čez spodnjo Piavo, se je v našem ognju izjalovil. Tudi poskušani prehod sovražnih čet pri Zensonu se ni posrečil. Tudi ob benečanski gorski fronti je bilo artiljerijsko delovanje izredno živahno. Zapadno Asolona je preskušeni nižje-avstrijski pešpolk štev. 49 v protinapadu ustavil italijanski napad. Tudi severno Col del Rosso in pri Asiagu smo zavrnili italijanske infanterijske sunke. Ob tirolski zapadni fronti slabotno artiljerijsko delovanje. Kakor se je naknadno dognalo, je nadporočnik Barwig bil naš pogumni letalec, ki je dne 19. junija strmoglavil slovitega italijanskega bojnega letalca majorja Bäracca.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 3. julij. Armadna skupina kraljeviča Rupprehta: Uspešni poizvedovalni sunki. Močni angleški napadi pri Merrisu in Moyenneville so bili zavrnjeni. V krajevnih bojih severozapadno Alberta smo vjeli znatno število Angležev. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Severno Aisne so se razvili danes krajevni boji. Med Aisno in Marno živahno bojno delovanje. Sovražne napade pri Pierre-Aigle in zapadno Chateau Thierry smo zavrnili. Izmed ameriške zračne flotije devetih enot smo štiri letala sestrelili.

Italijanska ofenziva.

Dunaj, 3. julija. Iz vojnoporočevalskega stana se javlja: Italijanska ofenziva je v polnem tiru. Številnim naskokom 6. italijanske armade proti našim pozicijam v benečanskem ozemlju je sledil včeraj napad 3. armade ob dolnjem toku Piave. Napad je bil uveden z večurnim bobnajočim ognjem. Pri Chiesa Nuova južno San Dona je sovražnik nekoliko napredoval, ni pa prekorščil Piave, marveč le njen pritok Sile. Prehod čez Piavo je poskušal izvršiti sovražnik lepri Zensonu. Poskus pa je ostal brezuspešen.

Pri Revedoli blizu izliva Piave je sovražnik skušal obkoliti naše južno krilo, izkrcavši ob ustju reke svoje pomorske čete. Znatno število vojnih ladij in motornih čolnov je podpiralo akcijo z artiljerijskim ognjem. Akcija pa se ni posrečila. Sovražnik se je moral zopet umakniti. Tudi na gorski fronti so bili italijanski napadi brezuspešni.

V bojih zadnjih dni so nastopali Italijani s polno vojaško močjo. Pričakovati je torej v bližnjem času srditih italijanskih naskokov po načinu soške bitke. Naše hrabre čete čakajo še trdi boji, četudi pod ugodnejšimi stratežičnimi pogoji.

Zadnje vesti.

Plenarna seja Českega svaza.

Dunaj, 3. julija. Pod predsedstvom poslanca Staneka se je vršila danes popoldne plenarna seja Českega svaza. Zbor je sprejel celo vrsto predlogov ter naročil predsedstvu, da glede taktičnega postopanja stopi v stik z Jugoslovanskim klubom in drugimi opozicijskimi skupinami. Česki svaz je odločno protestiral proti političnim persekucijam, ki so se v novejšem času zopet pričele. V Pragi je državna oblast ustavila pet dnevnikov, prepovedi zborovanj in kongresov pa so na dnevnem redu.

Pritožba proti vladi.

Dunaj, 3. julija. Danes dopoldne se je vršilo posvetovanje čeških socialnih demokratov. Zborovalci so sklenili, da predlagajo v plenumu češkega kluba, ki se danes popoldne sestane, da vloži v poslanski zbornici pritožbo proti celokupni vladi, in sicer radi kršenja ustave z oktroiranjem okrožnih glavarstev na Češkem. Dalje so predlagali, vložiti nujno interpelacijo radi vmešavanja osrednjih sil v notranje zadeve Finske, Ukrajine in Krima.

Poljaki odklanjajo pogajanja s Seidlerjem.

Dunaj, 3. julija. Ministrski predsednik vitez Seidler je povabil načelnika Poljskega kluba, dr. Tertila, na razgovor, da mu pojasni razmerje med Ukrajinci in vlado. Dr. Tertil je povabil odklonil. Parlamentarna komisija Poljskega kluba je Tertilovo postopanje odobrila.

Husova proslava.

Praga, 3. julija. Povodom obletnice smrti magistra in češkega voditelja Husa, ki je bil dne 6. julija 1415 sežgan v Kostnicah, pripravlja državnopravna demokratska stranka velike manifestacije. Obletnico bodo praznovali z zažiganjem kresov po hribih in gorah ter z manifestacijami po mestih in občinah. Slavje, ki bi se tem povodom imelo vršiti v Pragi, je vlada prepovedala.

Ogrska poslanska zbornica.

Budimpešta, 3. julija. Predsednik otvori sejo. Zbornica nadaljuje generalno debato o predlogi volilne pravice. Posl. Schuller votira predlogo v obliki, ki jo je spremenil odsek. Posl. Bakoryi zahteva, da se obnovi prvotno Vaszonyijevo osnovo. Zbornica preide nato k interpelacijam. Razprave se jutri nadaljujejo.

Nakup bombaža in volne za centralno državo.

Budimpešta, 3. julija. Evropska trgovska družba je v svrhu preskrbe Avstro-Ogrske in Nemčije z bombažem in volno nakupila v Tiflisu 390.000 pudov, torej nad 6 milijonov kilogramov bombaža ter ga preko Baku odposlala na Ogrsko, kamor dospe početkom avgusta. Na Ogrskem se blago po določenem ključu razdeli med omenjene tri države.

Za mir.

Berlin, 3. julija. V Švici so se sestale nekatere znamenite nemške in angleške osebnosti, da se pogajajo o možnosti mirovnega sklepa. Prva skupna seja se je vršila v četrtek v Baselu v navzočnosti znamenitega angleškega politika.

Poveljnik Čeho-slovakov umorjen.

Berlin, 3. julija. Poveljnik češko-slovaških čet, Ružička, ki je prispel z bivšim načelnikom ruskega generalnega štaba, generalom Aleksejevom, v Omsk na vojno konferenco, je postal žrtev atentata. Atentatorji se je posrečilo ubežati.

Prehranjevalna kriza v Buigariji.

Sofija, 2. julija. General Protogerov je imenovan mesto odstopivšega generala Popova voditeljem deželnega prehranjevalnega urada.

Vladna kriza na Holandskem.

Haag, 3. julija. Holandsko ministristvo je podalo kraljici demisijo. Povod demisiji je potek volitev za holandski parlament, ki bo imel protivladno večino.

Češko-slovaške brigade v Rusiji.

Petrograd, 3. julija. Kakor poročajo »Izvestija«, je Trockij vsem tujim poslanikom sporočil sklep ruske vlade, da se bo na ruskem ozemlju vse oborožene tujce smatralo za sovražnike in da se bo proti njim z orožjem nastopilo. Zlasti velja to za one elemente, ki pospešujejo protirevolucijsko gibanje.

Petrograd, 3. julija. Brzojavna agentura poroča, da so bile češko-slovaške brigade poražene, ter da so se umaknile v uralsko ozemlje.

Kdo je zakrivil svetovno vojno?

Kijev, 3. julija. Glasom »Dneva« je sestavila sovjetska vlada komisijo, ki naj preišče vprašanje, kdo je zakrivil svetovno vojno. Zastliani bodo med drugimi bivši car Nikolaj, carica, bivši vojni minister Suhomlinov in bivši vrhovni poveljnik veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Bratiano pod obtožbo.

Jassy, 3. julija. Bivši rumunski ministrski predsednik, kateri je obdolžen, da je po njegovi krivdi Rumunija bila zapletena v svetovno vojno, je na dan 5. julija povabljen pred sodišče. V stanovanju Bratianovem se je vršila zadnje dni preiskava. Oblast je zasegla razne spise.

Protivladna svoboda na Finskem.

Stockholm, 3. julija. Po poročilih listov je izdal finski senat interimistične norme glede časopisja. Časopisi in časniki se smejo izdajati le z privolenjem deželnega glavarja. Finsko in radikalno švedsko časopisje protestira proti zatiranju časopisne svobode.

Bitka ob murmanskem obrežju?

Stockholm, 3. julija. Glasom norveških poročil je ob murmanskem obrežju pričakovati bitke med nemškimi in angleškimi četami. V pristanišče Aleksandrovsk so dospele angleške in francoske velike bojne

ladje. Angleški letalci razvijajo živahno izvidno delovanje.

Francosko delavstvo in mir.

Geneve, 3. julija. Francosko delavstvo je izročilo parlamentu odprto pismo, v katerem zahteva, da se jim naznanijo vojni cilji in da se uvedejo mirovna pogajanja. Delavstvo zahteva pravičen in trajen mir ter ustanovitve zveze narodov.

Anglija in avstroogrška krušna kriza.

Dunaj, 3. julija. Iz Haaga javljajo: Najnovejši dogodki v Avstro-Ogrski so zelo utrdili na Angleškem vojno strujo. Nenaadno skrcenje krušne racije v Avstriji je znova poživilo že izgubljene angleške nade na uspeh že štiriletno blokade. V Londonu in Washingtonu so mnenja, da Avstrija ne more preboleti sedanjo krizo in da tudi najmočnejši zaveznik, Nemčija, ne bo mogla rešiti krize, ako vzdrži ententa še par mesecev blokado.

Aprovizacija.

Na vsako belo sladkorno izkaznico se dobi en in pol kilograma sladkorja. (Ne en in tričetrt kilograma, kakor je bilo napačno poročano).

LISTNICA UREDNIŠTVA:

Nekaterim dopisnikom. Prejeli smo v zadnjih tednih več dopisov, ne da bi se dopisnik podpisal. Sadržaj dopisnikov morajo že oprostiti, če takih dopisov ne priobčimo. Uredništvu mora biti znan dopisnik. Prejeli smo tudi več dopisov iz T., ki obravnavajo deloma umazano osebno perilo in pa nekaj dopisov o razdeljevanju tobaka. Zdi se nam to že preveč znana stvar. Vsaj delajo povsod tako prodajalci tobaka. Poročila o takih stvareh, naj bodo le kratka in kar najbolj mogoče se ogibljuje osebnosti. Malo prostora imamo namreč v našem listu. Prav vesel pa bomo, če dobimo čimveč kratkih jedrnatih dnevnih novic, ki jih posebno delavci doživijo v svojih lastnih vrstah.

Razno.

* Umetnost hodi za kruhom. V Nikolajevu na Ruskem so prepovedali prosto prodajo moke in zaplenili vse zaloge moke. Za moskovske razmere je značilno, da je sklenil znani ruski operni basist Štaliapin z moskovsko opero pogodbo, po kateri dobiva za vsak svoj nastop 12 pudov moke kot gažo.

* Angleška vlada je sklenila, da se morajo nemške banke takoj in enkrat za vselej zapreti. Bonar Law je odredil zaplenbo vrednostnih papirjev in denarja. »Daily Mail« pravi, da bo znesek, ki je tu na razpolago, znašal manj kot 400.000 funtov šterlingov (1 L. = 24 K) (valuta 1914) skupno torej 9.600.000 K).

* Boljševiški ljudski komisar za tiskovne zadeve sodrug Wodarský, je bil v Petrogradu na cesti ustreljen.

* Pomanjkanje kruha v Pragi. V četrtek so spekli v praških okrajnih pekarijah, ki pošiljajo kruh praški mestni občini, 12.000 hlebov kruha; manjka torej 6000 hlebov, da bi dosegli le polovično racijo. Situacija je torej neizboljšana.

* Zmaga boljševikov v Rusiji. Kakor smo že poročali, so dobili boljševiki v Rusiji 93 odstotkov vseh glasov. Torej iz tega vidimo, kakšna laž da so poročila vseh meščanskih listov brez izjeme o »slabem položaju boljševikov«, o »koncu vlade«, o »skorajšnjem koncu vlade boljševikov« in mnoga druga poročila vseh teh listov in obenem tudi raznih korespondenčnih birojev. Neresnična so tudi vsa poročila o njihovih grozovitostih, kot n. pr. o raznih osuženjenih žena, o umoru carja itd., in ta poročila nimajo drugega namena, kot znižati vpliv sodrugov, katerih ugled vedno in vedno rapidno rase. Saj jim še Gorki, ki je bil vedno proti njim, priznava vsa dobra dela.

* Kako se aprovizirajo večji restavraterji na Dunaju. O tem je bilo izdano naslednje policijsko poročilo: Berthold Steiner-Frank je prodal v zadnjih petih mesecih nekemu gostilničarju v sredini mesta dunajskega zaloge moke, kupljene v Budimpešti za 8 K kilogram, za celih 19 kron kilogram. Pri uradni preiskavi so našli pri dotičnem »gostilničarju« 400 kg moke, 400 kg sladkorja in še mnogo drugih zalog živil.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse dostej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje, t. j. 5 kilogr. K 12, 1 zavoje za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celoga zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoje 24 kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. — Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petriška ul. 3/III, tel. 23-27.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL
domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; redhinski lonček K 9. PARATOL-PRASEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri
Paratol delavnice lekarnarja **Ulmer**,
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66.800.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27.000.000—
rezervnega zaklada „ 2.000.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%,
izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1%
oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.